

**ДО
 КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
 НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Образувам К.Д. № 36/98

Вземам участие в т. Чл. Георгиев

Доклад на Конституционния съд 17.01.98 г.

ИСКАНЕ

18.12.98 (своето)

от група народни представители за обявяване на

противоконституционност изцяло на: чл. 5; чл. 7, т.8; чл. 11, ал. 2;
 чл. 24; чл. 26, т.3; чл. 29, ал. 1; чл. 30, ал. 2 и 3; чл. 31; чл. 32; чл. 33;
 чл. 37, ал. 2; чл. 52, ал. 1; чл. 58, ал. 1; чл. 59, ал. 2, т. 3; чл. 61, ал. 1;
 чл. 93, ал. 1; чл. 94; чл. 96; чл. 98; чл. 99; чл. 101, ал. 1; чл. 102, т. 2 и 3;
 чл. 105, ал. 1, 3 и 4; чл. 106, ал. 2; чл. 107, ал. 3; чл. 109, ал. 2; чл. 111,
 т. 6; чл. 113; чл. 114; чл. 115; чл. 116; чл. 117; чл. 118; чл. 119; чл. 120;
 чл. 123; чл. 125, ал. 2; чл. 127, ал. 1; § 2, ал. 1, 3 и 4; § 3; § 5, ал. 2, 3 и 4
 и § 9; частично на чл.32, ал. 1, т. 9; чл. 67, т. 2; чл. 93, ал. 4; чл. 111;
 чл. 111, т. 8; чл. 112, ал. 1; чл. 114, ал. 1 и 2 и чл. 118 от Закона за
 радиото и телевизията (ДВ, бр. 138/24.11.1998 г.)

По чл. 149, ал. 1, т. 2
 от Конституцията на
 Република България

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Народното събрание прие Закона за радиото и телевизията (ДВ, бр. 138/24.11.1998 г.). Редица негови текстове обаче противоречат на Конституцията на Република България:

I. Няколко разпоредби в ЗРТ уреждат позитивно или негативно кръга на лицата, които могат да бъдат радио- и телевизионни оператори. С Решение № 21/1996 г. КС приема, че Конституцията поначало не допуска ограничаване на кръга от лица, които могат да разпространяват радио- и телевизионни програми. Правото да се разпространяват такива програми е проявление на фиксираното в чл. 39, ал. 1 от Конституцията право на всеки да изразява мнение и да го разпространява. Това производно право се ползва с конституционни гаранции и може да бъде ограничавано само на основания, посочени в Конституцията. Нормите на чл. 39, ал. 1 и чл. 41, ал. 1 от Конституцията не съдържат ограничения относно лицата. Чл. 5 от ЗРТ обаче ограничава това право например за физическите лица - еднолични търговци. Конституционно недопустимо е такива ограничения да бъдат въведени със закон. Затова молим чл. 5 от ЗРТ да бъде обявен за противоконституционен.

II. Чл. 7, т. 8 от ЗРТ задължава БНР и БНТ да предоставят на гражданите възможност да се информират за официалната позиция на държавата по важни въпроси на обществения живот. И в Комисията по културата и медиите, и в пленарната зала от представители на мнозинството бе подчертано, че става дума за съобщения при аварии, природни бедствия и други случаи на непосредствена заплаха за живота, здравето и сигурността на населението или на отделни лица. Тази материя обаче е регламентирана специално в чл. 51 на ЗРТ. Очевидно намерението на законодателя по чл. 7, т. 8 е друго. То е свързано с желанието на парламентарното мнозинство да индоктринира обществото със своите възгледи за общественно-политическото устройство и развитие, без да се дава подобна възможност на опозицията. Това противоречи на чл. 11, ал. 1 от Конституцията, според който политическият живот се основава върху принципа на политическия плюрализъм. В противоречие е и с чл. 39, чл. 40 и чл. 41 от Конституцията, третиращи правото на информация, свободата на съвестта, на мисълта, на словото и на медиите - права, които КС в Решение № 7/1996 г. включва в обобщаващото понятие „комуникационни права“. Обществените медии трябва

да имат свободата сами да определят редакционната си политика, а не да служат за говорители на държавата. Ето защо молим КС да обяви чл. 7, т. 8 от ЗРТ за противоконституционен.

III. В чл. 11, ал. 2 от ЗРТ се регламентира правото на журналистите да не получават инструкции и указания за упражняване на своята дейност, но само от лица и/или групи извън органите на управление на радио- и телевизионните оператори. По време на парламентарните обсъждания мнозинството отбеляза, че под „инструкции и указания“ се имат предвид правилниците за вътрешния ред, упътванията за ползванията на асансьорите, работното време на барчетата и пр. Очевидно обаче в тази разпоредба става дума за инструкции и указания относно работата на журналистите, а не на техническия и другия помощен персонал. Това обаче е намеса в творческата дейност на журналистите, макар и не отвън, а от органите на управление на съответните оператори. Тази намеса се нарича цензура. А цензурата е забранена от чл. 40, ал. 1 от Конституцията. Изхождайки от тези съображения, молим чл. 11, ал. 2 от ЗРТ да бъде обявен за противоконституционен.

IV. Според чл. 20 от ЗРТ Националният съвет за радио и телевизия е независим орган. Предвиденият обаче в чл. 24 начин за съставянето му противоречи не само на посочения законов текст, но и на Конституцията.

Законодателят реши, че право да избират или назначават членове на НСРТ имат само онези органи на държавната власт, които са пряко избрани от народа - парламентът и президентът. Парламентарните и президентските избори обаче са политически акт, и то във възможно най-високата степен. Те обикновено дават предимство на една или повече, но коалиционно свързани, политически сили. При това положение възприетият критерий за попълване на НСРТ е политически по своя характер и е недопустим при формирането на независим орган. Той дава възможност на политическата сила, получила превес в изборите, да пренесе своята доминация в независимия НСРТ, а оттук и в ръководствата на БНР и БНТ, както и във фонд „Радио и телевизия“. Това

4

противоречи на чл. 40, ал. 1 от Конституцията, гарантиращ свобода на средствата за масова информация.

За да бъде чл. 24 от ЗРТ конституционносъобразен, е необходимо да се спази принципът на политическия неутралитет при формирането и функционирането на независим орган. Това според Решение № 21/1996 г. на КС е от решаващо значение за конституционносъобразността на законната уредба. Този принцип повелява да се изключи всякаква възможност една или повече политически сили да институционализират своето предимство в НСРТ.

Нормата на чл. 24, ал. 1 от ЗРТ обаче позволява на управляващото мнозинство дори само с парламентарната квота да пренесе превеса си в политическото пространство и в независимия по закон НСРТ. Фактът, че повече от половината от членовете на медийния съвет (5 от 9) се избират от Народното събрание, дава възможност на политическата сила, разполагаща с парламентарно мнозинство, да изпрати в НСРТ само такива личности, на които тя има политическо доверие, и по този начин да получи абсолютно мнозинство в медийния съвет. Дори и да иска, президентът със своята квота от 4 членове на НСРТ не може да възпрепятства парламентарното мнозинство да институционализира своето предимство в медийния съвет. И тук не става дума за политическите симпатии на членовете на НСРТ - всеки от тях има това право. Когато обаче членове на НСРТ се избират от парламента, техните кандидатури, преди да бъдат гласувани в пленарната зала, се одобряват от съответните партийни централи, дори и преди това да са предложени от неполитически организации. И когато парламентът избира повече от половината от членовете на НСРТ, както се предвижда от ЗРТ, това дава възможност на една и съща партийна централа да контролира политически мнозинството в НСРТ, а оттук чрез избраните от НСРТ генерални директори и управителни съвети - да управлява БНР и БНТ.

Според Решение на КС № 25/1995 г. президентът не е деполитизиран държавен орган. Той може да прави изявления и обръщения с важно политическо значение. Може да издава актове със съществени политически последици. Според Конституцията президентът не може да бъде член на ръководство на политическа партия, но може да бъде член на партия или на партийна коалиция. Президентът, въпреки че според чл. 92 на Конституцията

представлява и олицетворява нацията като цяло, може да извършва действия с различно политическо съдържание. При упражняване на правомощията си той дори може да се ръководи и от своите политически убеждения.

Следователно, президентът не е политически и партийно безпристрастен. След като може да бъде член на партия, той може да бъде политически идентичен с парламентарното мнозинство. Оттук всякакви комбинации в квотите между президент и парламент, респективно парламентарно мнозинство, дава възможност на политическата сила, от която са президентът и парламентарното мнозинство, да пренесе своя превес в политическото пространство в ръководството на независимия орган НСРТ, а чрез него и в ръководствата на независимите БНР и БНТ, както и в управлението на фонд „Радио и телевизия“. С други думи, когато общата квота на президента и парламента формира повече от половината от състава на НСРТ, съблюдаването на принципа на политическия неутралитет става невъзможно. Нямаше да е така, ако парламентът можеше да избира своята квота с квалифицирано мнозинство от 2/3 или 3/4, но Конституцията не позволява това. Единственият изход за формирането на независим НСРТ е общественото начало да получи превес пред държавното, но даването на указания за начина на използване на различните принципи при създаването на независими органи е извън компетентността на КС.

Наистина в някои държави членовете на медийните съвети дори не се избират, а се назначават от президента и даже от министри. Това обаче се практикува в европейски страни с вековни демократични традиции. У нас такива липсват. Категорично доказателство е фактът, че в сегашния НСРТ ОДС си осигури предимство в съотношение 6:1. Ето защо у нас е особено важно да има законови гаранции за нормалното осъществяване на демократичния дискурс на основата на политическия плюрализъм.

След като КС обяви за противоконституционен чл. 9 на досегашния ЗРТ (ДВ, бр. 102/1996 г.), то на още по-силно основание следва да обяви за противоконституционни разпоредбите, свързани с НСРТ в сегашния ЗРТ. И тук не става дума само за чл. 24, който регламентира конституирането на НСРТ. За противоконституционни следва да бъдат обявени всички норми, които поради противоконституционния чл. 24 водят до неконституираносъобразно

функциониране на НСРТ и на избрани или утвърдени от него органи. Това са: чл. 29, ал. 1; чл. 30, ал. 2 и 3; чл. 31; чл. 32; чл. 33; чл.37, ал. 2; чл. 58, ал. 1; чл. 61, ал. 1; чл. 98; чл. 99; чл. 101, ал. 1; чл. 106, ал. 2; чл. 113; чл. 114; чл. 115; чл. 116; чл. 117; чл. 118; чл. 119; чл. 120; чл. 123; чл. 125, ал. 2; чл. 127, ал. 1; § 2, ал. 1, 3 и 4; § 3 и § 5, ал. 2, 3 и 4.

Молим да обявите тези разпоредби за противоконституционни, тъй като противоречат на чл. 11, ал. 1; чл. 39, ал. 1, чл. 40, ал. 1 и чл. 41, ал. 1 от Конституцията.

Някои от тези норми противоречат и на други текстове на Конституцията, но мотивите за това са посочени в други части на настоящото искане.

V. Чл. 26, т. 3 и чл. 59, ал. 2, т. 3 от ЗРТ предвиждат да не могат да бъдат членове, съответно на НСРТ и на управителните съвети на БНР и БНТ лица, които са били щатни и нещатни сътрудници на бившата Държавна сигурност.

Тези норми противоречат на чл. 6, ал. 2 от Конституцията, който гарантира равенство на всички граждани пред закона. Според Решение № 14/1992 г. на КС равенството на всички граждани пред закона по смисъла на чл. 6, ал. 2 от Конституцията означава равенство пред всички нормативни актове. Според същото решение социалните признаци за недопускане на ограничения на правата са посочени изчерпателно в чл. 6, ал. 2 от Конституцията. Между тях е личното и общественото положение на хората. Този социален признак не може да бъде основание за неравно третиране. Следователно посочените разпоредби на ЗРТ са противоконституционни.

Ограничаването на правата, предвидено в други конституционни разпоредби, е допустимо само ако се отнася до обществено необходими ограничения на правата при запазване на приоритета на принципа на равенството. Предвиденото в цитираните текстове на ЗРТ ограничаване на правата няма основание в нито един конституционен текст. Ако все пак се приеме, че определени ограничения върху някогашните служители на бившата Държавна сигурност са обществено необходими, то практиката, например с разкриването на досиетата, показва, че подобни мерки не носят никакъв

практически ефект. И това е разбираемо, като се има предвид, че опасни в условията на демокрацията могат да бъдат не бивши, а настоящи сътрудници на тайните служби, тъй като не бившите, а настоящите нямат свободна воля при вземането на решения.

Освен това в посочените разпоредби на ЗРТ вината и укоримото поведение са предпоставени. Изключена е възможността да се докаже обратното. Това противоречи на чл. 31, ал. 3 от Конституцията, според който обвиняемият се смята за невинен до установяване на противното чрез влязла в сила присъда. Противоречи на чл. 5, ал. 3 от Конституцията, според който никой не може да бъде осъден за действие или бездействие, което не е било обявено от закона за престъпление към момента на извършването му. В противоречие е и с чл. 48, ал. 3 от Конституцията, който предвижда свободния избор на професията. Най-сетне в противоречие е и с чл. 57, ал. 1 от Конституцията, според който основните права на гражданите са неотменими.

КС има вече практика да отменя подобни дискриминационни текстове, например Решение № 8/1992 г., с което бяха премахнати ограниченията за избиране в ръководните органи на банките на лица, заемали ръководни постове в БКП и свързаните с нея организации.

Ето защо молим КС да обяви за противоконституционни чл. 26, т. 3 и чл. 59, ал. 2, т. 3 от ЗРТ като противоречащи на чл. 5, ал. 3; чл. 6, ал. 2; чл. 31, ал. 3; чл. 48, ал. 3 и чл. 57, ал. 1 от Конституцията.

VI. Според чл. 30, ал. 2 на ЗРТ освобождаването на член на НСРТ става с решение на самия НСРТ. Според чл. 24 на същия закон обаче компетентните органи за избиране или назначаване на членовете на НСРТ са Народното събрание и президентът. Не може избираемият орган да си присвоява правомощията на органите, притежаващи правомощията да го конституират. В случая институциите, компетентни да съставят НСРТ, са Народното събрание и президентът - два органа, пряко избрани от народа. В този смисъл посоченият текст на ЗРТ противоречи на чл. 1, ал. 3 от Конституцията, според който никой не може да си присвоява осъществяването на народния суверенитет.

Ето защо молим да обявите за противоконституционен чл. 30, ал. 2 от ЗРТ.

VII. Редица текстове в ЗРТ са свързани с предоставеното право на Държавната комисия по далекосъобщенията (ДКД) да издава лицензии за радио- и телевизионна дейност. Според Закона за далекосъобщенията лицензиите се издават от ДКД и се утвърждават от Министерския съвет. Правителството обаче е политизиран орган на държавната власт. То осъществява политиката на политическата сила, притежаваща парламентарното мнозинство. Кандидатите за лицензии нямат никакви гаранции, че политизираният орган няма да подходи към вземането на решение за издаване на лицензия по политически, вместо по предвидените в ЗРТ критерии. Радио- и телевизионните оператори и кандидатите да станат такива са принудени да се съобразяват с политиката на управляващата политическа сила и да се въздържат от критика.

Нека приемем, че създаденият по силата на този закон НСРТ действително е независим. Ако неговите решения относно издаването или отнемането на лицензии бяха задължителни за ДКД, нямаше да има основания съответните текстове от ЗРТ да бъдат обявени за противоконституционни. ДКД обаче не е законно обвързана от решенията на НСРТ. Тя може да издаде лицензия, но може и да откаже това, независимо от положителното решение на НСРТ. Това произтича например от чл. 32, ал. 1, т. 9; чл. 105, ал. 1; чл. 118; чл. 119, ал. 1; чл. 120; чл. 123 и чл. 125, ал. 2 на ЗРТ.

Следователно получаването или прекратяването на лицензиите за радио- и телевизионна дейност зависят изцяло не от независимия орган НСРТ, а от ДКД - държавен орган към Министерския съвет. Всичко това нарушава свободата на съвестта и на мисълта, накърнява правото да се разпространява мнение и информация и прави електронните медии несвободни, което влиза в противоречие с чл. 37, ал. 1; чл. 39, ал. 1; чл. 40, ал. 1 и чл. 41, ал. 1 от Конституцията.

Ето защо молим да обявите за противоконституционни: изречението „Предлага на Държавната комисия по далекосъобщения проект за лицензия за

радио- и телевизионна дейност“ от чл. 32, ал. 1, т. 9; чл. 105, ал. 1 и 3; чл. 106, ал. 2; чл. 107, ал. 3; чл. 109, ал. 2; чл. 111 в частта „до Държавната комисия по далекосъобщения“; чл. 112, ал. 1 в частта „на Държавната комисия по далекосъобщения“; чл. 113; чл. 114, ал. 1 и 2 в частта „на Държавната комисия по далекосъобщения“; чл. 115, ал. 2, 3 и 4; чл. 118 в частта „и да направи предложение до Държавната комисия по далекосъобщения относно налагане на имуществена санкция по този закон“; чл. 119, ал. 1; чл. 120; чл. 123; чл. 125, ал. 2 в частта „Държавната комисия по далекосъобщения и“ и чл. 125, ал. 3.

VIII. Правото на обръщение по БНР и БНТ бе оспорено и по предишния ЗРТ (ДВ, бр. 77/1996 г.). С Решение № 21/1996 г. КС прие, че конституционно задължение за предоставяне на програмно време по БНР и БНТ съществува единствено за държавния глава, с оглед на правомощието му да отправя обръщения към народа съгласно чл. 98, т. 2 от Конституцията. По отношение на други държавни органи или институции този въпрос трябва да се решава законодателно по целесъобразност, като обаче се спазват строго конституционните принципи.

Текстът за обръщенията в стария ЗРТ бе обявен за противоконституционен поради неспазването на принципа за равнопоставеност и независимост на законодателната, изпълнителната и съдебната власт. Съдебната власт и Конституционният съд бяха лишени от програмно време. В сегашния ЗРТ този порок е преодолян. Същевременно обаче чл. 52, ал. 1 от ЗРТ създава привилегия за властта спрямо опозицията, а когато президентът, парламентарното мнозинство и изпълнителната власт, както е в случая, са политически идентични, привилегията е за една политическа сила спрямо всички останали. Това противоречи на чл. 11, ал. 1 и 2 от Конституцията, според който политическият живот се основава върху принципа на политическия плурализъм и никоя политическа партия не може да се утвърждава за държавна.

Налице е и противоречие с чл. 6, ал. 2 от Конституцията, който не допуска привилегии, основани на политическа принадлежност. Разпоредбата на чл. 52, ал. 1 от ЗРТ е заплаха за свободата на съвестта и свободата на

мисълта - чл. 37, ал. 1 от Конституцията, както и за комуникационните права и свободи на гражданите, уредени в разпоредбите на чл. 39, 40 и 41 от Конституцията.

КС вече е решил, че регламентирането на ефирно време за парламентарно представените политически сили е привилегия спрямо извънпарламентарната опозиция, което нарушава принципа на равенство на политическите сили пред Конституцията. С оглед на това преодоляването на противоконституционността на чл. 52, ал. 1 от ЗРТ не може да се реализира чрез предоставянето на програмно време за парламентарната опозиция. От друга страна, практически е невъзможно да се осигури ефирно време за всички политически партии. Ето защо преодоляването на неконституционността на правото на обръщение изисква отмяната на целия чл. 52, ал. 1. Що се отнася до президента, БНР и БНТ са длъжни да предоставят програмно време за неговите обръщения при поискване въз основа на непосредственото действие на чл. 98, т. 2 от Конституцията.

С оглед на всички посочено Ви молим да обявите за противоконституционен чл. 52, ал. 1 от ЗРТ.

IX. Чл. 67, т. 2 от ЗРТ предвижда предсрочно прекратяване на мандатите на генералните директори на БНР и БНТ, когато те извършват груби или системни нарушения на този закон. В допълнителната разпоредба понятието „системни нарушения“ е уточнено, но „груби нарушения“ - не е. Да се уволнява за действие или бездействие, което не е обявено за нарушение или престъпление към момента на извършването му, означава да се противоречи на чл. 5, ал. 3 от Конституцията.

Молим Ви да обявите за противоконституционен чл. 67, т. 2 на ЗРТ в частта „груби“.

X. Чл. 93, ал. 1 на ЗРТ предвижда гражданите да плащат месечна такса за финансиране на обществената радио- и телевизионна дейност. Такова задължение за гражданите обаче не би могло да възникне по силата на нито

един конституционен член. Такса може да се плаща за приемане на радио- и телевизионни програми, за нещо, което реално се консумира от гражданите, но не и за финансиране на някаква дейност, с която платецът може да няма абсолютно никаква връзка. Дори в чл. 9, ал. 3 на самия ЗРТ се гарантира свобода на приемането на радио- и телевизионни програми.

Освен това не е конституционносъобразно таксата да се заплаща въз основа на регистриран електромер. Чл. 60, ал. 1 на Конституцията задължава гражданите да плащат установените със закон данъци и такси, но само тези, които са съобразени с техните доходи и имущество. След като според ЗРТ таксата е еднаква дори не за всеки гражданин, а за всеки електромер, тя очевидно не е съобразена с доходите. Но тя не е съобразена и със съответното имущество - радиоапарат или телевизор, а с произволно имущество, в случая - електромер. Притежаването на електромер няма никаква връзка с приемането на радио- и телевизионни програми.

Поради тези съображения молим да обявите за противоконституционни чл. 93, ал. 1; чл. 94 и чл. 96 от ЗРТ. Те противоречат на чл. 60, ал. 1 от Конституцията.

XI. Чл. 93, ал. 4 на ЗРТ разпорежда съответната служба да може по всяко време да влиза в домовете и да проверява верността на декларациите за непритежаване на радиоапарати и телевизори или за неприемане на радио- и телевизионни предавания. Това противоречи на гарантираната в чл. 33 на Конституцията неприкосновеност на жилището.

Затова молим чл. 93, ал. 4 от ЗРТ да бъде обявен за противоконституционен в частта му „по всяко време“.

XII. Чл. 102, т. 2 и 3 на ЗРТ предвижда преобладаващата част от събираните от търговските радио- и телевизионни оператори лицензионни и годишни такси да постъпват във фонд „Радио и телевизия“. Същевременно чл. 103, ал. 1, т. 1 от ЗРТ разпорежда със средствата в този фонд да се финансират БНР и БНТ. Но търговските оператори според чл. 5 на ЗРТ работят с основна

цел разпределяне на печалба между собствениците си. Тези оператори няма как да бъдат задължени да финансират конкурентите си - БНР и БНТ, защото това противоречи на чл. 19, ал. 1 и 2 от Конституцията, които повеляват, че икономиката на страната се основава на свободната стопанска инициатива и се създават прегради срещу нелоялната конкуренция.

Поради тези доводи молим да обявите за противоконституционен чл. 102, т. 2 и 3 от ЗРТ.

XIII. Чл. 105, ал. 4 от ЗРТ забранява на редица юридически лица да кандидатстват за лицензия за радио и телевизионна дейност. Това обаче противоречи на чл. 19, ал. 2 от Конституцията, според който законът създава и гарантира на всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност. Следователно правните условия трябва да бъдат еднакви. Ако някое юридическо лице е нарушило закона, това трябва да се преценява от съдебната власт. Не може законодателят априорно да създава нееднакви правни условия за стопанска дейност.

Освен това според Решение № 21/1996 г. на КС конституционно недопустимо е да бъдат въведени със закон ограничения по отношение на лицата, които могат да създават и разпространяват радио- и телевизионни програми.

Затова молим чл. 105, ал. 4, както и чл. 111, т. 6 от ЗРТ да бъдат обявени за противоконституционни.

XIV. Според чл. 111, т. 8 от ЗРТ кандидатите за лицензия трябва да прилагат към писмените си заявления програмен проект, програмна концепция, програмен профил и програмна схема. Щом тези документи се изискват, очевидно при вземането на решение за издаване на лицензия тяхното одобряване от лицензиращия орган ще бъде от значение.

КС вече е обявил за противоконституционни подобни текстове в стария ЗРТ. В Решение № 21/1996 г. конституционните съдии се позовават на правото на всеки да изразява мнение и да го разпространява - чл. 39, ал. 1 от

Конституцията. Това право се гарантира чрез свободата на средствата за масова информация - чл. 40, ал. 1 от Конституцията. Свободното от предварителни условия изразяване е същностен елемент на всяко демократично общество.

Според същото решение на КС изискването за одобряване на програмите нарушава и гарантираното в чл. 41, ал. 1 от Конституцията право на всеки да търси, получава и разпространява информация. Разрешителният режим не може да засяга програмните схеми и съдържанието на програмите, категоричен е КС.

Същите нарушения на Конституцията се съдържат и в чл. 111, т. 8 от сегашния ЗРТ. Затова молим КС да го обяви за противоконституционен в частта „програмен проект, програмна концепция, програмен профил, програмна схема“.

XV. § 9 от ЗРТ, ограничаващ рекламите по БНТ в най-гледаното време, нарушава три конституционни текста. Според чл. 19, ал. 2 от Конституцията законът създава еднакви правни условия за стопанска дейност. Очевидно в § 9 от ЗРТ се съдържа ограничение за БНТ и привилегия за частните електронни медии, с което правните условия за стопанска дейност стават нееднакви.

Чл. 18, ал. 6 от Конституцията пък повелява държавните имоти да се стопанисват и управляват в интерес на гражданите и обществото. Според чл. 42, ал. 2 от ЗРТ имуществото на БНТ е държавна собственост. Законодателят няма право да приема норми, насочени към намаляване на приходите на БНТ и оттук към закриване на „Ефир 2“. Когато в пленарната зала бе обсъждано предложението броят на програмите на БНТ да се определя със закон, мнозинството възрази с аргумента, че това ще решава единствено пазарът. Впоследствие обаче бе гласуван § 9, който фактически принуждава БНТ да закрие едната си програма, и то не по пазарни причини. Това е в ущърб на зрителите, защото техният интерес е да има повече и по-качествени програми. § 9 от ЗРТ предвижда държавното имущество на БНТ да се управлява в интерес на някои хипотетичен частен телевизионен оператор с национален

обхват, без дори да се знае след колко време такъв оператор ще получи лицензия и ще започне да излъчва.

Молим да обявите § 9 от ЗРТ за противоконституционен, тъй като противоречи на чл. 18, ал. 6 и чл. 19, ал. 2 от Конституцията, както и на чл. 19, ал. 1, според който икономиката се основава на свободната стопанска инициатива.

Уважаеми господа конституционни съдии,

Молим на основание на чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията да обявите за противоконституционни следните текстове от Закона за радиото и телевизията: изцяло - чл. 5; чл. 7, т. 8; чл. 11, ал. 2; чл. 24; чл. 26, т. 3; чл. 29, ал. 1; чл. 30, ал. 2 и 3; чл. 31; чл. 32; чл. 33; чл. 37, ал. 2; чл. 52, ал. 1; чл. 58, ал. 1; чл. 59, ал. 2, т. 3; чл. 61, ал. 1; чл. 93, ал. 1; чл. 94; чл. 96; чл. 98; чл. 99; чл. 101, ал. 1; чл. 102, т. 2 и 3; чл. 105, ал. 1, 3 и 4; чл. 106, ал. 2; чл. 107, ал. 3; чл. 109, ал. 2; чл. 111, т. 6; чл. 113; чл. 114; чл. 115; чл. 116; чл. 117; чл. 118; чл. 119; чл. 120; чл. 123; чл. 125, ал. 2; чл. 127, ал. 1; § 2, ал. 1, 3 и 4; § 3; § 5, ал. 2, 3 и 4 и § 9; частично: чл. 32, ал. 1, т. 9 - „Предлага на Държавната комисия по далекосъобщения проект за лицензия за радио- и телевизионна дейност“; чл. 67, т. 2 - „груби“; чл. 93, ал. 4 - „по всяко време“; чл. 111 - „до Държавната комисия по далекосъобщения“; чл. 111, т. 8 - „програмен проект, програмна концепция, програмен профил, програмна схема“; чл. 112, ал. 1 и чл. 114, ал. 1 и 2 - „на Държавната комисия по далекосъобщения“ и чл. 118 - „и да направи предложение до Държавната комисия по далекосъобщения относно налагане на имуществена санкция по този закон“.

Като заинтересувани страни предлагаме да бъдат конституирани Народното събрание, президентът, Съюзът на българските журналисти, Групата за европейско медийно законодателство, Българската медийна коалиция, Сдружението на българските частни радиостанции и телевизии, Българското национално радио и Българската национална телевизия.

Молим на основание на чл. 20 от ЗКС служебно да изискате:

1. Стенографските записи от разискванията на първо и второ четене по Законопроекта за радиото и телевизията, както и по наложеното от президента отлагателно вето върху ЗРТ.

2. Предложенията на народните представители, направени между първото и второто четене на Законопроекта за радиото и телевизията и във връзка с президентското вето върху ЗРТ.

15.12.1998 г.

С уважение:

1. Иво Атанасов
2. Любен Корнезов - 1
3. ~~Алеко Алексиев~~
4. Атанас Мерджанов
5. Стефан Нешев
6. Бойко Разев
7. Иван Белив
8. Жюже Дорев
9. Любомир Божков
10. Драгомир Матов
11. Иван Борисов
12. Атанас Богданов
13. Васил Козлев
14. Иван Бачев
15. Иван Атанасов
16. Димитър Николов
17. Димитър Димитров
18. Асен Татаров
19. Тламен Славов

- 20. Иван Д. Иванов
- 21. Кенес Марамгозов
- 22. Антон Дарданов
- 23. Гагик Каробашич
- 24. Арсен Г. Макаев
- 25. Стефан В. Тайманджиев
- 26. Свими Димитров
- 27. Иван Николов Иванов
- 28. Стефан Анисево Странски
- 29. Алан Хангош
- 30. Златко Златев
- 31. Кирил Цоррашов
- 32. Атанас Орлов
- 33. Станимир Казаровски
- 34. Владислав Хр. Углов
- 35. Кривоко Стефановичев
- 36. Тодор Костадинов
- 37. Георги Михайлов
- 38. Иван Жеков
- 39. Дорко Велков
- 40. Михаил Мухомов
- 41. Ристо Рачев
- 42. Любомир Денчев Дангелев
- 43. Донка С. Дончева
- 44. Ржан Иванова Станич
- 45. Никола Коичев
- 46. Георги Борчинов
- 47. Костако Делчев
- 48. Петър Димитров
- 49. Петър В. Димитров

- 48. Джордан Николаевски -
- 49. Георги Пиривански -
- 50. Ахмед Жанариев -
- 51. Кемал Мамедов -
- 52. Иван Зензов -

